NatuurPlatformZwolle

Secretariaat: p/a Milieuraad Zwolle, Campherbeeklaan 82A 8024 BZ Zwolle Tel: 038-3377342 e: natuurplatformzwolle@milieuraadzwolle.nl

Aan gemeente Zwolle
College van B & W, en Gemeenteraad.

Onderwerp: Gebiedsvisie IJsselcentrale & omgeving - *reactie van Milieuraad en Natuurplatform Zwolle (NPZ)*

Datum: 27 mei 2021

Geacht college, geachte raad,

Op maandag 31 mei wordt de Gebiedsvisie IJsselcentrale & Omgeving besproken in het raadsplein.

Graag geven wij een reactie op dit plan, daarin:

- Een blik op het participatieproces.
- Gewenste samenhang tussen de natuurwaarden, de ambities rond wonen en recreatie, en mogelijkheden voor natuureducatie.
- Vraag om nader natuuronderzoek alvorens een besluit te nemen, met enkele aanbevelingen daarbij. Zoals ook de vraag om uitstel van een besluit over inrichting van de openbare recreatieve ruimte. Neem daarbij als uitgangspunt: ook rust en stilte als kwaliteit op in het plan en vooral in de directe relatie met de rivier en de natura 2000 gebieden. Watersport en zandstrandjes en struinpaden misschien juist wel niet hier, maar op andere plekken.
- Een bijlage met een nadere analyse van de impact van de verdichting op de natuur. Deze maakten voor de projectorganisatie. Deze analyse willen wij u ook ten behoeve van het debat graag meegeven. De uitkomsten van (nader) onderzoek rond natuur, watertoets, mobiliteit, stikstof kennen wij nog niet, maar zullen ons inziens een belangrijke rol dienen te spelen in het vervolgproces.

Wij vertrouwen er op dat onze analyse en aanbevelingen benut zullen worden in debatvoorbereiding en in het verdere proces. En we blijven natuurlijk bereid om hierin mee te denken en ook vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

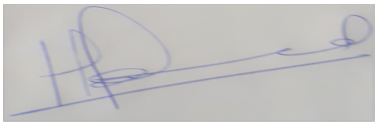

Namens Natuurplatform Zwolle, Milieuraad Zwolle
Hans de Graad (voorzitter)

Informanten: Hans de Jong – 06 27208556 / hansdejongjf@gmail.com

Margriet Meindertsma – 06 4670 1616/ mager43@gmail.com

Aan het Natuurplatform Zwolle nemen deel:
Zwolle Groenstad • IVN afd Zwolle • KNNV afd Zwolle • Bijenvereniging Zwolle • Avifauna Zwolle • Milieuraad Zwolle

Participatie

In het participatieproces zijn we op verschillende manieren betrokken, zowel rechtstreeks via onze organisaties als individueel via online bijeenkomsten.

Naast het feit dat we waardering geuit hebben voor belangrijke delen van de gebiedsvisie zijn we ook ingegaan op de impact van de verdichting voor de natuur en het milieu.

Het gebied ligt immers tussen twee natura 2000 gebieden en maakt wat betreft het prof.Feldmanpark deel uit van het vastgestelde groenstructuurbeleid van Zwolle.

Wij hebben de gesprekken als zinvol ervaren.

Toch vinden we in het participatiejournaal de kritische noten uit onze bijdragen maar zeer ten dele terug.

De belangenafweging moet in alle openheid plaatsvinden en dat kan alleen als de belangen onafhankelijk en eerlijk weergegeven worden en de knelpunten onderkend en erkend worden.

Wij maken ons met name zorgen over die belangen die geen luide stem hebben, maar waarvan de doeleinden wel zijn vastgelegd ondermeer in ondertekening van klimaatakkoord van Parijs en biodiversiteitsverdrag en vastliggen in natuurbeschermingswetten en gemeentelijke ambities.

Al vele jaren en wederom in de zienswijze rond de omgevingsvisie vragen wij om vastleggen van de natuurwaarden in de plannen middels natuurwaardenonderzoek.

Daardoor kan vastgesteld worden aan welke plekken de gemeente welke omgevingswaarden toekent, wat onaantastbaar is, waar herstel moet plaatsvinden en waar onder voorwaarden aanpassing kan plaatsvinden. Zolang dat niet juridisch (verordening of met omgevingswaarden in omgevingsplan) vastgesteld gemeentelijk beleid is, is het groen dat niet onder de bescherming van natura 2000 en natuurnetwerken valt, vogelvrij verklaard (letterlijk en figuurlijk).

Ontmoetingsfunctie voor de stad

Bij de verhalen van de plek en de samenhang met het gebied hoort zeker ook het verhaal van de rivier met al haar bewoners, dus ook van de flora en fauna bewoners verteld te worden(blz 13 visie).

Maar niet alleen dat, de ruimte voor de mens moet gedeeld worden met ruimte voor de flora en fauna en dat betekent op sommige plekken dat mensen terughoudendheid moeten betrachten

en met respect leren omgaan met de flora en fauna (educatieve functie).

Gedragsverandering is nodig en daar zou deze plek met deze functies zichtbaar en merkbaar aan bij kunnen dragen.

500 woningen betekent minimaal 1150 bewoners, tenminste 500 auto’s, ongeveer 120 katten en 90 honden.

Loslopende honden en katten en recreanten op een strandje met voedsel en drank verstoren het natuurlijk evenwicht in belangrijke mate. zie sheets

Natuurtoets

Wij stellen het zeer op prijs dat wij de natuurtoets hebben mogen inzien.

Maar het is geen volledig natuuronderzoek in het kader van de wet natuurbescherming, maar een voortoets. Dat wordt ook onderkend. Deze voortoets moet een vervolg krijgen door onderzoek ter plekke om te achterhalen welke beschermde soorten precies voorkomen in het gebied. Een nader onderzoek moet ook uitwijzen voor welke beschermde soorten onderdelen van vermoedelijk vooral de recreatieve invulling van de visie ongewenst zijn.

Wij vinden het jammer dat die openbaar toegankelijke recreatieve functies al wel ingetekend zijn.

Dat wekt verwachtingen en zou de indruk kunnen wekken dat het onderzoek er niet meer toe doet.

Vanuit onze kennis en waargenomen door onze veldbiologen zijn er de volgende inhoudelijke vragen te stellen en opmerkingen te maken bij het vooronderzoek, waarvan wij vaststellen dat dit stuk niet als bijlage meegestuurd is naar de gemeenteraad.

1. De kleine marterachtigen moeten nader beschouwd worden, de wezel geniet een zware bescherming, maar daar zit ook een heel leefsysteem omheen.
2. Wij wagen te betwijfelen dat er met 'zekerheid' gesteld wordt dat er geen rust of voortplantingsplaats van de otter en bever te vinden is.
3. Het aanleggen van een struinpad op de voorgestelde plek lijkt ons zeer ongewenst. Op deze manier in het natura 2000 gebied een geweldig aantrekkelijk pad ontwikkelen, betekent veel drukte compleet met honden, katten en aanlijning is niet te handhaven. Misschien van dit gebied een eiland maken en zoeken naar andere plek voor een struinpad?
4. Noordelijke haven en zuidelijke haven. Voorstel in het plan is noordelijke haven een natuurbeleid te maken en de Zuidelijke haven recreatief in te richten. Tot nu toe is de zuidelijke haven de afgelopen decennia rustig gebleven en op dit moment waardevoller voor natuur/ milieu dan de Noordelijke haven, waar nu al een druk fietspad langsloopt en veel gewandeld en gepicknickt wordt. Het recreatieve deel van de zuidelijke haven zou beperkt moeten zijn, eventueel met boeien af te zetten?
5. De planvorming loopt dwars door de gemeentelijke hoofdgroenstructuur. Wij zijn en blijven van mening dat niet al te nonchalant omgegaan kan en mag worden met het maken van inbreuk op deze vastgelegde en planologisch verankerde hoofdgroenstructuur. De planvorming op deze manier op deze plekken betekent een doorbreking van de aaneengesloten groene hoofdstructuur. Terecht wordt er in het rapport een onderscheid gemaakt tussen hoofdgroenstructuur in algemene zin en verbijzonderd de ecologische waarde binnen de hoofdgroenstructuur. Maar de hoofdgroenstructuur in algemene zin is van dusdanig belang in de ketenbenadering, dat mogelijk nog naar keuzemogelijkheden gekeken zou kunnen worden in de planontwikkeling.

Aan het Natuurplatform Zwolle nemen deel:
Zwolle Groenstad • IVN afd Zwolle • KNNV afd Zwolle • Bijenvereniging Zwolle • Avifauna Zwolle • Milieuraad Zwolle

Impact verdichting

Ambitie deltaplan Biodiversiteit: uitbreidingen van bebouwing en infrastructuur zo worden uitgevoerd dat ze lokaal méér biodiversiteit opleveren dan er was voor de ingreep en een positief effect hebben op natuur in het omliggende landelijk gebied.

Buurtschap of (sub)URBAAN?

Werkgroep OV

Werkgroep van Natuurplatform en Milieuraad Zwolle

Onderzoek locatie Harculo

Een verkenning van effecten en vergelijking dichtheden

Toen, nu en straks

Veranderingen in de tijd

500 woningen

selcentrale

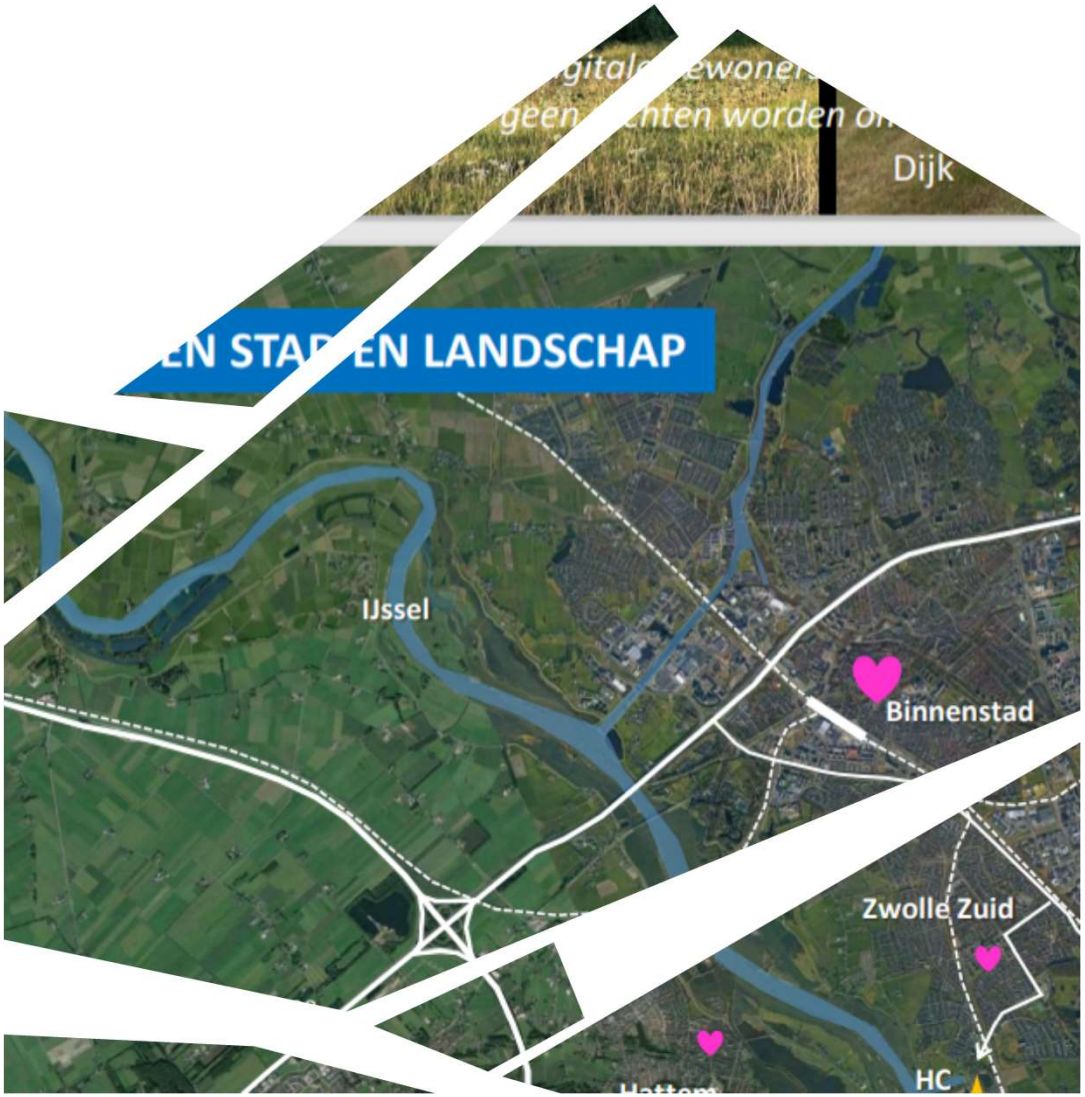

Visie van Engie

Natuurontwikkeling

Inrichting Natura 2000

Wonen (suburbaan)

Ca. 400-500 woningen (30% goedkope; 40% middelhuur; 30% dure koop.

Werken, daghoreca, leisure/sport/recreatie

Werken, cultuur, uitspanning

Buurtschap of suburbane stadswijk?

Harculo:
Oppervlakte 330m x 380m = 0,1254 km2.

Met 500 woningen geeft dit een dichtheid van 3987 woningen per km2.

Dichtheden:
Stedelijk - dichtheid 4000 - 6000 woningen per km2.
Suburbaan - dichtheid 2000 - 4000 woningen per km2.
Villawijk – dichtheid 1000-2000 woningen per km2.
Woonlandschap – dichtheid max. 1000 woningen per km2.
Bron: www.ruimtexmilieu.nl

Waarom beeld van buurtschap geven en suburbaan bouwen?

Suburbaan woonmilieu – adressendichtheid hoog-stedelijk

Stedelijke dichtheden vergeleken

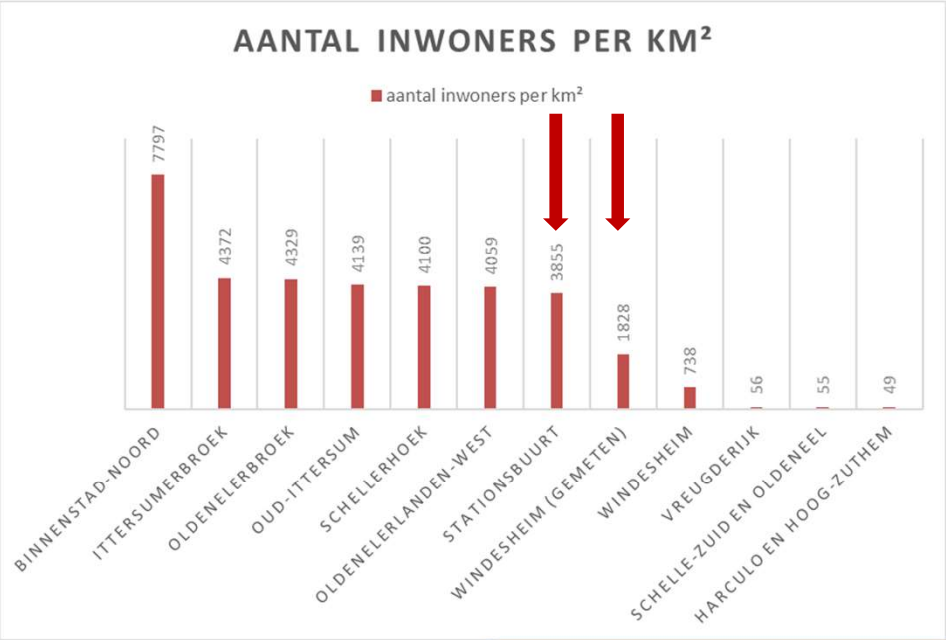

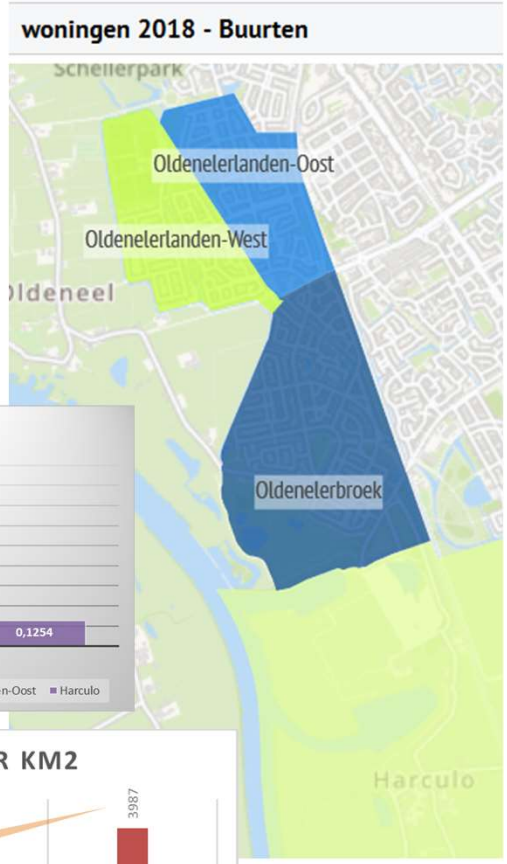

www.cijfersoverzwolle.nl

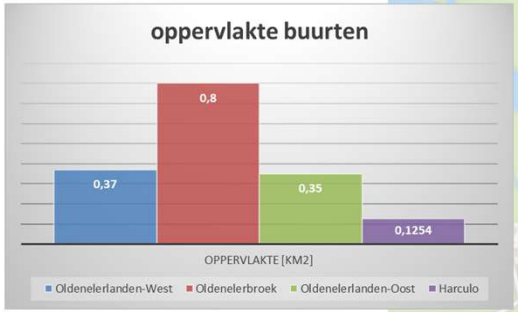

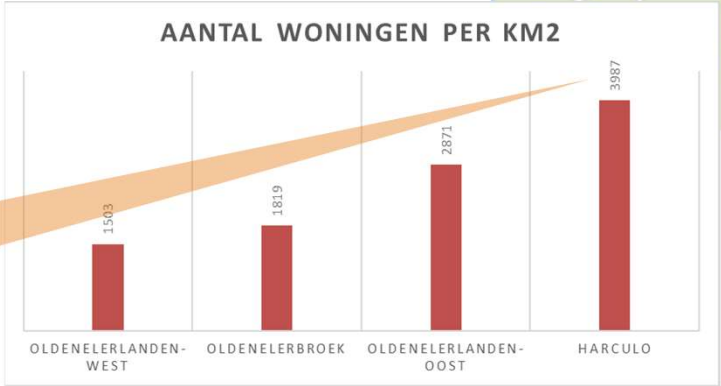

Harculo heeft veel hogere dichtheid dan naburige buurten op beschikbare oppervlakte.

Behouden en versterken natuurwaarden Natura 2000

https://europa.eu/!PN94mY

"Making nature healthy again is key to our physical and mental wellbeing and is an ally in the fight against climate change and disease outbreaks. It is at the heart of our growth strategy, the European Green Deal, and is part of a European recovery that gives more back to the planet than it takes away."

Ursula von der Leyen, President of the European Commission

Weidevogelgebied in 2004. En in 2020?

Waar is er nog ruimte voor weidevogels?

Luister naar het geluid – NU nog te horen.

Nov. 2000: Aanvalsplan grutto

https://vimeo.com/461335240

Om grutto te redden is de aanval de laatste verdediging

Vogelbescherming Nederland

20-NOV-2020 - De weidevogelstand in Nederland gaat zó hard achteruit dat Nederland aankoerst op lege weilanden zonder weidevogels. De grutto, onze nationale vogel, dreigt uit ons land te verdwijnen. Overheden, Rijk en provincie moeten nu aan de slag. Stevige maatregelen en extra middelen zijn nu nodig. Dat staat in het Aanvalsplan grutto dat woensdag werd aangeboden aan minister van Landbouw Carola Schouten.

Vogelrichtlijngebied: aanwijzing geeft bescherming aan water en trekvogels.

NATURA 2000

https://www.natura2000.nl/sites/default/files/_aanwijzing/038/N2k038_Rijntakken_kaartblad04.pdf

Legenda
- VR (14.412 ha)
- VR + HR (7.911 ha)
- VR + NB (280 ha)
- VR + HR + NB (445 ha)
- Ander Natura2000-gebied (indicatief)

Totale oppervlakte: 23.049 ha
VR = Vogelrichtlijngebied
HR = Habitatrichtlijngebied
NB = Beschermd Natuurmonument

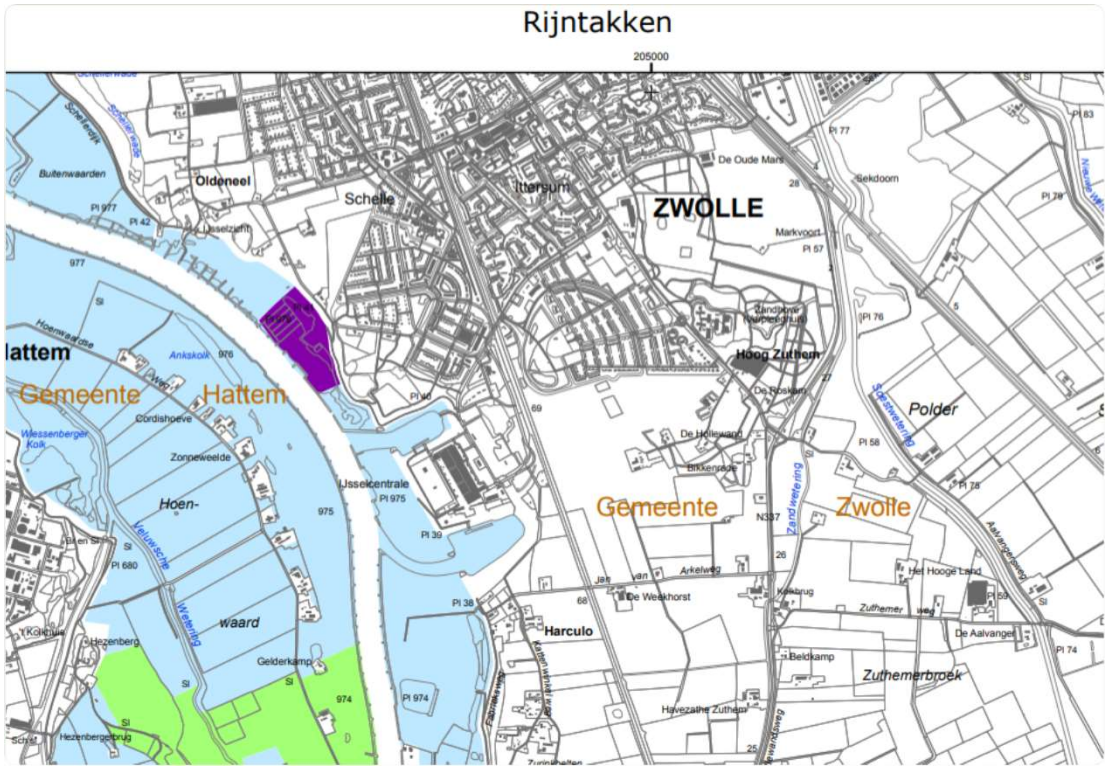

Savon onderzoek 2019

4. Resultaten

In totaal werden in de het geïnventariseerde gebied 86 soorten vastgesteld als broedvogel, waarvan er 71 integraal zijn gekarteerd (tabel 3). Een groep van 15 algemene soorten is buiten dit onderzoek gehouden, maar kwamen wel voor als broedvogel. Het gaat hier om Ekster, Merel, Fazant, Pimpelmees, Fitis, Roodborst, Gaai, Stadsduif, Heggenmus, Tjiftjaf, Houtduif, Vink, Koolmees, Winterkoning en Zwartkop. Daarnaast waren er nog zeven soorten met broedterritoria dicht bij de buitengrenzen van het onderzoeksgebied (Sperwer, Groene Specht, Torenvalk, Slechtvalk, Kauw, Grote Lijster, Zwarte Roodstaart). Deze soorten zullen wel gebruik maken van het onderzoeksgebied. Van de aangetroffen soorten staan er 21 op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare soorten, waarvan 3 bedreigd, 7 kwetsbaar, en 11 gevoelig. Daarnaast zijn er elf Rode Lijst-soorten die weliswaar buiten het onderzoeksgebied broeden, maar wel gebruik maken van de betreffende uiterwaarden als foerageer-/jachtgebied (Boerenzwaluw, Grote Lijster, Huismus, Huiszwaluw, Oehoe, Raaf, Ransuil, Steenuil, Torenvalk,Visdief en Zeearend).

*Tabel 3. Broedvogels in het gekarteerde gebied in 2019. De Rode lijststatus (Van Kleunen et al. 2017) is opgenomen in de kolom **RL**. (EB = Ernstig bedreigd, BE = Bedreigd, KW=Kwetsbaar, GE=Gevoelig).*

Soort	N 2019	RL	Soort	N 2019	RL
Grote Canadese Gans	63		Grote Bonte Specht	28	
Soepgans	11		Wielewaal	1	Kw
Grauwe Gans	236		Boomvalk	1	Kw
Brandgans	1		Veldleeuwerik	1	Ge
Knobbelzwaan	20		Oeverzwaluw	10	
Nijlgans	15		Zwarte Kraai	24	
Bergeend	6		Matkop	4	Ge
Zomertaling	8	Be	Staartmees	8	
Slobeend	13	Kw	Sprinkhaanzanger	6	
Krakeend	72		Snor	2	Kw
Wilde Eend	54		Rietzanger	73	
Tafeleend	8		Kleine Karekiet	166	
Kuifeend	6		Bosrietzanger	206	
Dodaars	2		Spotvogel	1	Ge
Fuut	23		Tuinfluiter	108	
Ooievaar	11		Braamsluiper	16	
Lepelaar	11		Grasmus	171	
Blauwe Reiger	72		Boomklever	6	
Grote Zilverreiger	1		Boomkruiper	33	
Aalscholver	241		Roodborsttapuit	7	
Havik	2		Spreeuw	44	
Buizerd	9		Zanglijster	28	
Waterral	3		Grauwe Vliegenvanger	5	Ge
Kwartelkoning	1	Be	Blauwborst	18	
Waterhoen	18		Nachtegaal	10	Kw
Meerkoet	81		Ringmus	4	Ge
Scholekster	9		Gele Kwikstaart	46	Ge
Kleine Plevier	5		Witte Kwikstaart	5	
Kievit	8		Graspieper	6	Ge
Wulp	5	Kw	Appelvink	1	
Grutto	4	Ge	Goudvink	2	
Oeverloper	1	Ge	Groenling	5	
Tureluur	11	Ge	Kneu	41	Ge
Zwarte Stern	28	Be	Putter	26	
Koekoek	19	Kw	Rietgors	115	
Ijsvogel	7				

Uiterwaarden liggen in Natura 2000

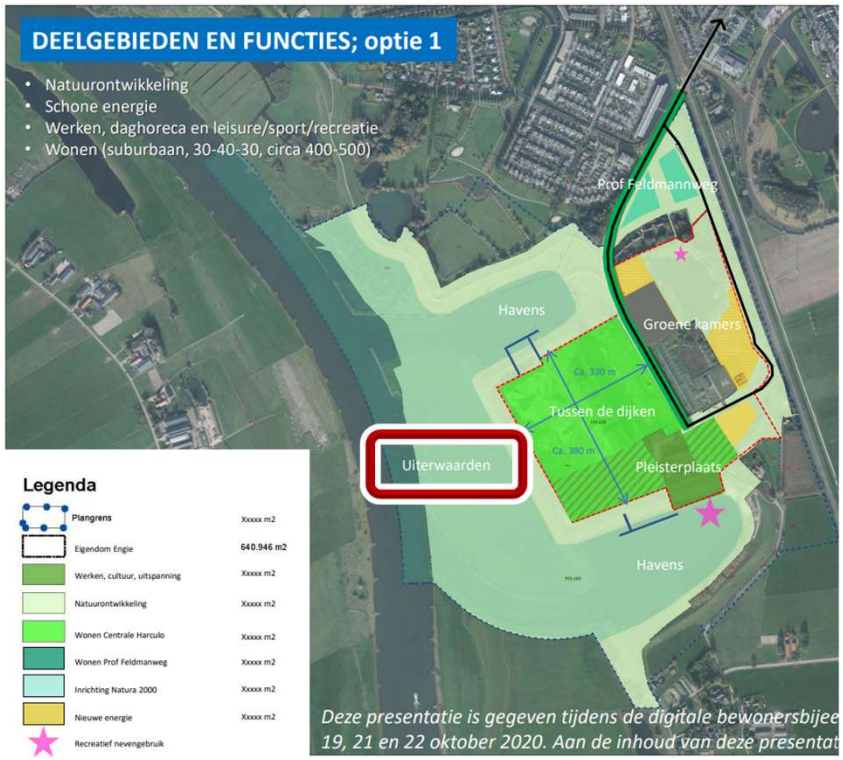

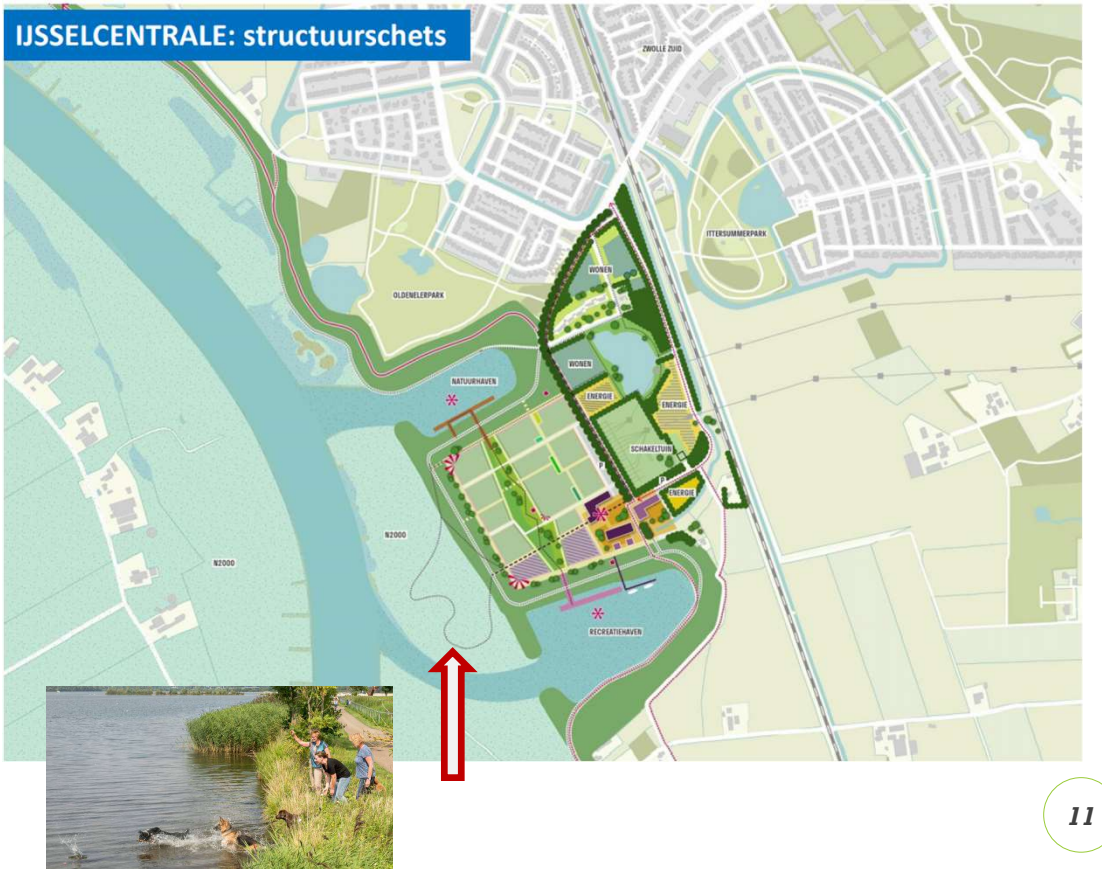

Impact van woonfunctie

BETEKENIS & DEFINITIE

GEPUBLICEERD OP 31-12-2016

Stedelijkheid (van een gebied)

Een maatstaf voor de concentratie van menselijke activiteiten gebaseerd op de gemiddelde omgevingsadressendichtheid (oad). Hierbij zijn vijf categorieën onderscheiden: - zeer sterk stedelijk: gemiddelde oad van 2500 of meer adressen per km2; - sterk stedelijk: gemiddelde oad van 1500 tot 2500 adressen per km2; - matig stedelijk: gemiddelde oad van 1000 tot 1500 adressen per km2; - weinig stedelijk: gemiddelde oad van 500 tot 1000 adressen per km2; - niet stedelijk: gemiddelde oad van minder dan 500 adressen per km2.

Woningen

500 op 0,125 km2
➔
dichtheid van 3897 woningen per km2.

Eén woning = adres
➔ zeer sterk stedelijk

Huishoudens

500 huishoudens met 2,3 personen per huishouden
➔

1150 bewoners

Voertuigen

Aanname 1 auto per huishouden
➔
500 auto's

Huisdier kat

23,4% van de huishoudens heeft een of meer kat(ten)
➔ min. 120 katten

Huisdier hond

17,8% van de huishoudens heeft een hond
➔ min. 90 honden

Berekening en staafdiagrammen

Verbeelding van impact in volgende dia's

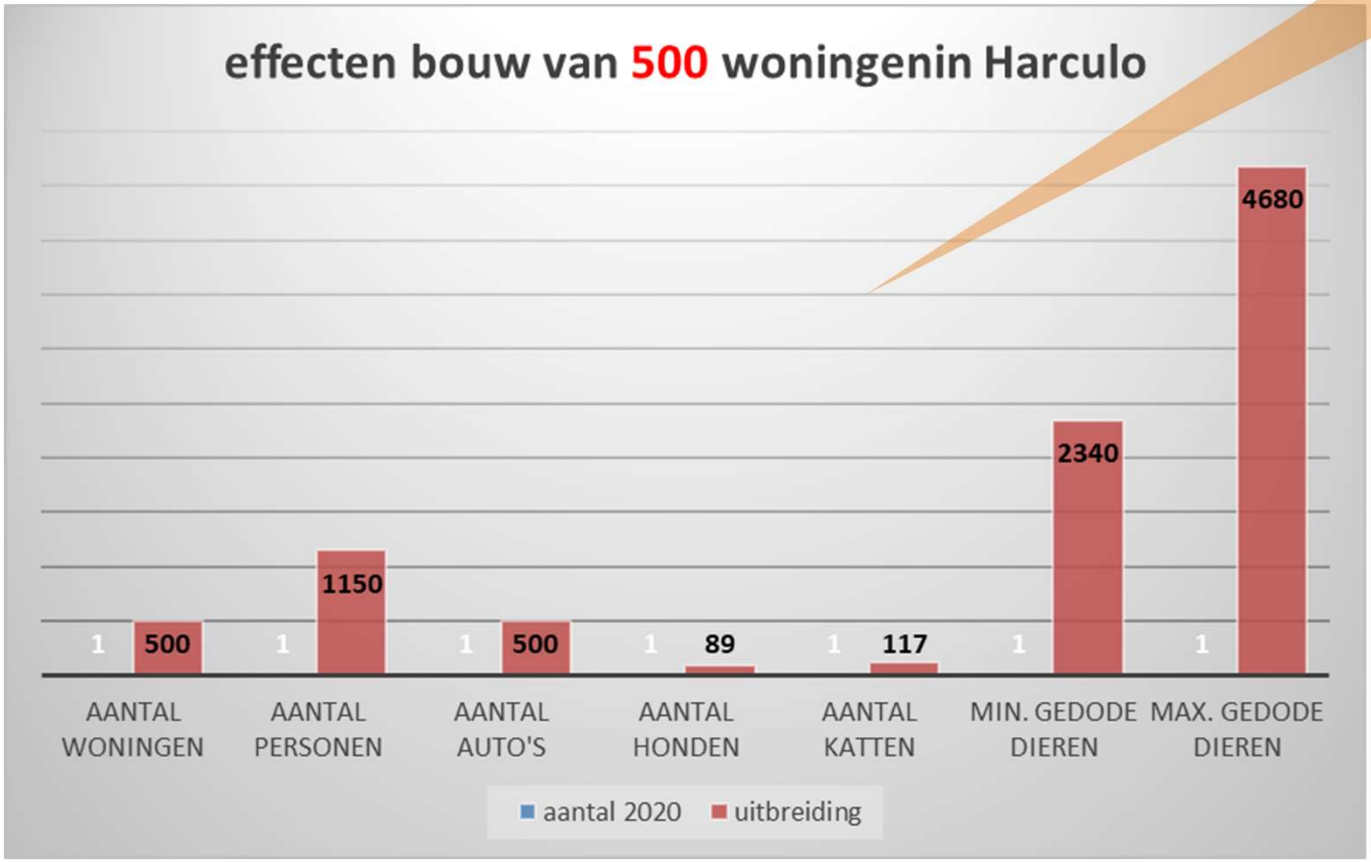

Impact huisdieren

Loslopende honden verstoren weidevogels in natuurgebied Kardinge

Marijke Brouwer • 3 juli 2018, 15:04 • Groningen

Deel dit artikel

Loslopende honden vormen een probleem voor weidevogels in natuurgebied Kardinge, aan de rand van Groningen. Natuurmonumenten beraadt zich op een oplossing.

Verscherpte controles op loslopende honden in natuurgebieden

Door: zaanstad Datum: 16 april 2019 14:48 Laatste update: 16-04-2019 14:48

Vogels, vogelnesten, konijnen, hazen, reeën, dassen en ander wild moeten in natuurgebieden beter beschermd worden tegen loslopende honden. Vogels verlaten hun nest waardoor legsels koud worden en eieren niet uitkomen. Reeën sterven door de stress van het opjagen of rennen zich in paniek dood tegen een hek. Er komt een voorlichtingscampagne om duidelijk te maken wat honden kunnen aanrichten.

Trouw

Natuurdagboek

Katten killen honderd miljoen vogels

Beeld Foto Thinkstock

De 3.500.000 huiskatten in Nederland doden met zijn allen ieder jaar naar schatting 100.000.00 vogels.

Fotograaf legt aanv vast: 'Dit hoeft niet t

09 mei 2017 17:05
Aangepast: 09 mei 2017 17:47

De foto's zijn genomen in een natuurgebied in Friesland.

RTL Nieuws
@RTLnieuws

"Om zeldzame vogelsoorten te beschermen tegen jagende katten, moet de rechter duidelijk maken dat katten buiten niet mogen loslopen."

Fipronil in vlooienbandjes: weg vlooien, weg vlinders?

De Vlinderstichting

19-NOV-2020 - Fipronil leidt tot sterk verminderde voortplanting van koolwitjes. Fipronil is inmiddels als gewasbeschermingsmiddel in de Europese Unie niet meer toegelaten, maar in vlooienbanden voor huisdieren is het nog volop aanwezig. In Groot-Brittannië blijkt nu dat het middel, net als de neonicotinoïde imidacloprid, in vrijwel alle rivieren veel aanwezig is.

...pende honden is die van
...moeilijk hebben. Grondbroeders, zoals
...kwartelkoningen en roerdompen, weidevogels.
...ortrekkers en overwinteraars.

De natuurschade is enorm

Loslopende honden ontnemen levens, broedsels, ruimte en energie. Daardoor gaan bedreigde soorten verder achteruit. Dát is het kolossale probleem waarover boswachters alarm zouden moeten slaan. Om niet te spreken over hondenmest tjokvol chemicaliën. Over het risico van dierziekten. De natuurschade is zo enorm, dat het eigenlijk onlogisch is dat honden in natuurgebieden überhaupt zijn toegestaan.

Is dit de kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna?

Waar is de auto in het plan?

Wat is straks het concrete resultaat en eindbeeld?

Situaties in Assendorp

Voorkant plan locatie vml. ziekenhuis Wezenlanden
En achterkant in 2021….

Hoe om te gaan met verhouding vertier, stilte, rust?

ICOON VAN ZWOLLE
Maar geen plek voor alle Zwollenaren

ICOON VAN ZWOLLE
Waar nog plek is natuur-biodiversiteit?

Vertier? Stilte? Rust? filmpje

Dit willen wij graag weten

Uitkomsten van onderzoeken:

1. Natuur
2. Watertoets
3. Mobiliteit
4. stikstof

Werkgroep OV (van Milieuraad/NPZ)

Gabi	Froukje	Hans	Rinus	Margriet	Gemeente Zwolle
ecoloog	Data-onderzoeker	IVN	Adviseur	voorzitter	Partner van deltaplan biodiversiteit